

ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДІЯЛЬНОСТІ КБ «ПРИВАТБАНК» З УРАХУВАННЯМ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ

Боднар О.А.

канд. екон. наук, асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет

Калнауз Д.В.

керівник відділення «Миколаївське», МРУ АТ КБ «Приватбанк» м. Миколаїв

Аналіз банківської діяльності у світовому масштабі свідчить, що проблема управління фінансовою стабільністю банків з метою забезпечення її фінансово-економічної безпеки актуальна не лише для України, а й для світової економіки в цілому [1]. При цьому основними причинами зниження фінансової стабільності банків є надмірні витрати і високі ризики. Фінансові кризи, що останніми роками часто повторюються у різних країнах на різних частинах земної кулі, примушують світове фінансове співтовариство серйозно замислитись над розв'язанням даної проблеми. Одним з шляхів її подолання є впровадження уніфікованих міжнародних стандартів і нових технологій ведення банківського бізнесу, що ґрунтуються на світовому досвіді і враховують чинник глобалізації.

Оскільки Національний банк України є учасником Базельської консультативної групи (BCG), тому запровадження стандартів Базель є для банківської системи України неминучим. Українська банківська система у 2016 р. повністю переходить на стандарти Базель II, очікується перехід на Базель III.

До головних змін, передбачених у нових базельських стандартах, відносять [3]: підвищення вимог до якості капіталу, тобто введення жорсткіших нормативів до мінімального розміру капіталу 1-го рівня та базового капіталу 1-го рівня та передбачення їх поетапного збільшення; підвищення вимог до достатності капіталу; досить істотне розширення норм покриття ризиків у формулі достатності капіталу та збільшення вимоги щодо позабіржових операцій, а також щодо перерахунку рівня кредитного ризику із врахуванням впливу можливого фінансового стресу; запровадження коефіцієнту левериджу (частку позикових коштів, або максимальне плече левериджу); зміна нормативів коефіцієнтів ліквідності, а саме коефіцієнту ліквідного покриття та коефіцієнту чистого стабільного фінансування.

Нові стандарти суттєво вплинуть на зміну параметрів європейського банківського сектору, щоб забезпечити відповідність даним вимогам до 2020 року. На такий шлях змін слід орієнтуватись і Україні.

Оскільки запровадження Базельських вимог направлені на дослідження і удосконалення структури капіталу банку, його ліквідності та оцінки ризику, розглянемо можливість імплементації міжнародних стандартів на прикладі КБ «Приватбанк», який за підсумками, на нашу думку, є передовим банком в питаннях запровадження інновацій та вимог міжнародної спільноти.

Комплексне дослідження фінансового стану КБ «Приватбанк» у 2012 – 2019 рр. показало, що його діяльність в досліджуваній період була досить результативною [2]. За розміром активів КБ «Приватбанк» за даними НБУ посідає 1 місце з 169. Проте, у зв'язку із націоналізацією банку відбулися істотні зміни в структурі капіталу, що потребує регулювання з боку держави.

Стан КБ «Приватбанк» потребує певного коригування, направлено перш за все на зміцнення своїх позицій з точки зору первинної безпеки (здатності до життєдіяльності) та вторинної безпеки (здатності до подальшого розвитку).

Результати проведення аналізу фінансового стану КБ «Приватбанк» та основних показників дають підстави для розробки спеціального комплексу заходів щодо зміцнення економічної безпеки банку, а саме:

1. Посилення моніторингу фінансового стану банку, шляхом створення системи оперативного управління ліквідністю з питань: оцінки рівня ліквідності активів; аналізу стабільності зобов'язань банку; оцінки відповідності структури вимог і зобов'язань; систематичного аналізу платоспроможності і кредитоспроможності банку.

2. Ведення КБ «Приватбанк» зваженої кредитної політики з урахуванням вимог міжнародних стандартів. Рекомендуємо КБ «Приватбанк» розглянути фактори, що відповідають параметрам ризику, та на яких будується підхід Basel II IRB.

3. Оптимізація структури регулятивного капіталу банку для забезпечення стабільної ресурсної бази, за рахунок збільшення питомої ваги статутного капіталу, прибутку та зменшення частки фонду переоцінки основних засобів і цінних паперів [4].

4. Оптимізація структури зобов'язань банку, шляхом: зменшення частки запозичених міжбанківських кредитів до рівня 20% від загального капіталу банку, за рахунок збільшення обсягів власних та залучених коштів; постійного узгодження термінів депозитів та кредитів банку.

5. Дотримання стандартизованого підходу до розрахунку вимог до капіталу під ринковий ризик на основі стандартів 2016 року [5]. У разі ускладнень його застосування можливе бути відтерміноване до 2022 року та тимчасово використовуватись альтернативний підхід;

6. Підвищення економічної безпеки КБ «Приватбанк» в операціях з платіжними картками, за рахунок переходу до чіпових технологій і поступова відмова від застосування магнітної стрічки на пластикових картках в якості засобу захисту безпечності розрахунків клієнтів банку;

Отже, реалізація запропонованого комплексу заходів щодо покращення фінансово-економічної безпеки КБ «Приватбанк» з врахуванням міжнародних стандартів дасть можливість підтримати стійку життєдіяльність банку, за якої забезпечується реалізація його мети (отримання прибутку), основних інтересів (підвищення свого рейтингу на ринку банківських послуг) та захист від внутрішніх і зовнішніх дестабілізуючих факторів незалежно від умов функціонування (забезпечення безпечної діяльності банку у майбутньому).

Список літератури:

1. Вплив глобалізаційних процесів на розвиток банківської діяльності в Україні. URL: <https://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2015/15kdydvu.pdf> (дата звернення: 24.10.2020).

2. Офіційний сайт ПАТ КБ «ПриватБанк». URL: <https://privatbank.ua/about>. (дата звернення: 20.10.2020).

3. Тарнавський М. Мінімальні вимоги до капіталу / НБУ. 2018. 40с.

4. Впровадження нових вимог до капіталу відповідно до норм Базеля та законодавства ЄС / НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=47725151> (дата звернення: 24.10.2020).

5. Про схвалення Методики розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні: Рішення НБУ/ Порядок від 15.12.2017 № 803-рш. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr803500-17>. (дата звернення: 24.10.2020).